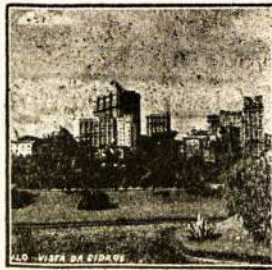

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redaguoja
St. Vancevicius

7-ji METAI.

SÃO PAULO, 1935 m. Vasario - Fevereiro mėn. 2 d.

NR. 5 (317)

Karolis Vairas.

Apie Viso Pasaulio Lietuvių Sąjungą.

Šitokį dalyką organizuoti siūlo mums Draugija Užsienio Lietuviams Remti per savo sekretorių p. Petrą Ru-secką (žiūr. jo knygele „Užsienio Lie-tuviai“). Viso pasaulio lietuvių sąjun-gai pradžia turėtų duoti viso pasaulio lietuvių kongresas.

Sis klausimas, kaip manoma, jau esąs pribrendęs, nors ir jis, kaip ir pa-ties kongreso klausimas, nėra naujes ir nežinomas. Kitų tautų žmonės turi tokias draugijas—sąjungas ir veiklius jų centrus, ginančius tą tautų išei-vių interesus.

Nebūtų, rodos, reikalo kalbėti apie organizacijos reikšmę, apie jos vaidme-nį ne tik atskirų bendruomenių, bet ir tautų gyvenime. Tą klausimą ge-riausiai supranta mūsų išeičiai, ypatin-gai Amerikos lietuviai, užauginę savo milijonines organizacijas, susivienijimus vien tikrai savo įžomomis, sumanumu ir rešomis ir lig šiol išiaikę tūkstančius įvairių savo draugijų, šimtus parapijų, daug įvairių kultūros ir švietimo įstaigų. Reikia tikrai stebėtis, kad jie nie-ko panašaus nėra dar įsteigę Lietuvoje kur vis tikrai nemaža jų apsigyveno po karą.

Kad tokios draugijos reikalingumas yra pribrendęs, nereiktų įrodinėti. Or-ganizuotų žmonių balsas ir namie ir užsieniuose yra svaresnis ir svarbesnis. Tai yra jėga ir priemonė dideliems su-manymams ir darbams nuveikti. Gali būti tik klausimas, kaip tokią sąjungą įsteigti, kokius duoti jai pamatus, kad jie būtų ir lankstūs, ir tikslūs ir tvirti, kad sąjunga galėtų išsilaikyti ir veikti.

Man rodos, kad sąjungos įsteigi-mui reikalingas iš anksto apgalvotas planas ir aiškiai nustatytos veikimo gai-rės. Kaip buvo pasakyta straipsnyje apie pasaulio kongresą, jis turėtų aptarti įvairius išeičių klausimus ir pa-tiekti savo pageldivimus, o sąjunga, kaip vykdomasis organas, tuos kongre-so pageldivimus vykintų, eidama ben-dromis juo direktyvomis ir instrukcijo-nais. Svarbu tik, kad pati sąjunga bū-tų lanksti, kad jos centras būtų auto-ritetingas.

Galima būtų tokios sąjungos orga-nizavimą praveisti ir šitokiu būdu. At-siūlo kurio nors krašto lietuviai sudar-o savo draugiją, ar jau esančių ten draugijų centrą. Visų kraštų draugijos per savo atstovus sudaro vyriausiąjų draugijų tarybą, kuri visur galėtų kal-bėti viso pasaulio organizuotų lietuvių vardu. Tokios vieno krašto draugijos steigimo idėja buvo kilusi Amerikoje

po karo — tai buvo sumanymas steig-ti Lietuvos Piliiečių Sąjungą Amerikoje. Ji būtų daug darbo nudirbusi ir daug naudos davusi taip Lietuvai, taip ir Amerikos lietuviams, jei tų laikų aplin-kybėmis būtų buvęs reikalingas Lietu-vos valdžios žmonių pritarimas jai įkūr-ti.

Tokie centrai įvairiuose kraštuose, kaip ir žinomi kitataučių (anglų domi-nijose ir kolonijose), vadinami «Board of Deputies», visur galėtų prižiūrėti mū-sų išeičių ekonominius ir kultūrinius reikalus, galėtų tarpininkauti rimtes-niais ir stambesniais atstikimais tarp išeičių organizacijų ir Lietuvos valdžios organų, galėtų ginti jų interesus tokiais atvejais, kur mūsų diplomatiniai ir kon-sulariniai atstovai negalėtų mūsų išei-viams padėti, ar kur toki pagalba išei-na iš jų kompetencijų rybų.

Tų atskirų kraštų lietuvių centrai, arba tarybos, sudaro vyriausiąją tarybą veikiančią artimaime kontakte su Drau-gija Užsienio Lietuviams Remti ir vei-kiusiai turėtų reziduoti Lietuvoje, prie mūsų tos tos kultūrinio centro.

Toki sąjunga, idėjiniu atžvilgiu, reikalinga ir įsteigti ją nebūtų didelių sunkenybių, tik kaip reikia prie to praktiškai prieiti? Nereikia užmiršti, kad negyvename pasiaukojimo laikais, — žmonės, priklausydami kokiam nors sąjungai ar draugijai ir mokėdami jai mokesčius, privalo turėti iš jos tam tik-rą naudą. Kaip ir kokia forma galima būtų tai išiešti, reiktų palikti diskusijo-nus ir praktiškai prityrusiai amerikie-čių iniciatyvai.

Lietuvoje jaunavedžiai turės tikrin-ti sveikata.

Neseniai Kaune buvo suvažiavę visos Lietuvos gydytojai, kurie svarstė įvairius medicinos klausimus. Tarp kitų klausimų gydytojai apsvarstė ir nutarė, kad silpnapročiai, nepagydomi alkoholikai, recidivistai ir kiti panašūs pakrikėliai būtų sterilizuojami. Be to, nutarta, kad būtų einame prie nemoka mos medicinos teikimo visiems gyvento-jams. Pareikštas nusistatymas, kad prieš jungtuves jaunasis ir jaunoji iš-siimtų sveikatos lūdižimus, be kurių nebūtų duodamas šliūbas.

Tsb.

**SKELBKITES
TIK „LIETUVY“**

Užsienis domisi Klaipėdos hitlerininku byla

Anglijos, Prancūzijos, Italijos, Vo-kietijos, Čekoslovakijos, Austrijos ir ki-tų valstybių žymesnieji laikraščiai at-siuntė į Kauną speciaius savo kores-pondentus sekti ir aprašyti Lietuvos ka-riuomenės teisme svarstomą didžiulę Klaipėdos hitlerininkų bylą. Dabar jau įvairiuose reikšminguose Europos laikraš-čiuose spausdinami platūs pranešimai apie Lietuvą, klaipėdiškių hitlerininkų priešvalstybinį veikimą ir jų bylą. Iš-skyrus vokiečių spaudą, visur kitur de-damjėji aprašymai pasižymi nešališku-mu bei teisingumu. Dažnai pabrėžiama kad Klaipėdos hitlerininkai veikę labai panašiai, kaip Austrijoje ir būtų galėję priversti prie kraujo pralėjimo ir taikos suardymo, kaip tai atsitiko Austrijoje. Prancūzų laikraščiuose ta proga pažy-

mima, kad vokiečiai nebuvo ramūs ir nebus, jie kibo į Austriją, dabar kimba į Klaipėdą, vėliau puls lenkų Sileziją bei kitus kraštus. Todėl Lenkija esą negudriai elgiasi, susidėdama su vokie-čiais, nuo kurių gali labai nukentėti. Tuo tarpu Lietuva, atkakliai stodama į kovą prieš vokiečius smurtininkus susi-ras sau kitose valstybėse užuojautos bei paramos ir sudarusi su savo Pabal-tijo kaimynais santarvę sugebės apgin-ti savo teisę nepriklausomam gyveni-mui.

Užsienio laikraščiai pabrėžia, kad Lietuva, kovodama su vokietininkais, kartu gina ir kitų Pabaltijo valstybių interesus, o kartu ir bendrai kovoja už taikos išlaikymą Rytų Europoje.

Tsb.

Revoliucija Urugvajuje.

Urugvajaus policija susekė opozi-cinių partijų sąmokslą prieš dabartinę vyriausybę. Opozicijos partijų vadai ruošė slapta sukilimą, kurio tikslas buvo nuversti prezidento Gabriel Ter-ra vyriausybę. Revoliucinis judėjimas kilo tuo laiku, kada prezidentas Terra buvo išvykęs iš Montevideo. Ne-žiūrint policijos bei kariuomenės dalių aktingų priemonių, revoliucinis judėji-

mas, ypač provincijoje, greitai išsiplė-tė. Tarp sukilėlių ir vyriausybės kariuo-menės bei policijos įvyko smarkių susi-rėmimų, per kuriuos žuvo daug žmo-nių. Taip pat labai daug sužeistų.

Paskutinės žinios iš Montevideo praneša, kad revoliucinis judėjimas jau baigiamas malšinti. Daugybė revo-liucijos vadų suimta. Kiti pabėgo į Ar-gentiną bei Brazilijos teritorijas.

Amerikos senatas atmetė istojimo i Tarptautini Tribunalą projektą.

Amerikos Jungtynių Valstybių se-natas atmetė projektą, kuriuo buvo ma-noma įstoti Amerikai nariu i Tarptauti-nį Hagos Tribunalą. Šis Amerikos se-nato žygis padarė didelį šurprazą. Eu-ropos politiniuose slėksnicos, nes dau-gumos politikų buvo manoma, kad se-natas projektą tikrai priims ir Ameri-

ka jutos narių i Hagos Tribunalą. Bu-vo manoma, kad Amerika vėliau įsto-sianti nariu ir i Tautų Sąjungą. Da-bar atmetus senatui šį projektą beveik neliko vilties, kad Amerika greit įstos i Tautų Sąjungą. Iš visa ko matyti, kad Amerika laikosi nuosaltai nuo Eu-ropos valstybių politikos.

Priešingi santikiu užmesgimui su Sovietais.

Pastarujuo laiku Brazilijoj iškeltas klausimas užmegsti artimesnius preky-binius ir diplomatinius santikius su So-vietų Rusija. Manoma, kad Rusijoj ga-lima būtų rasti naują, nors ir nedidelę rinką kavai ir kitiems Brazilijos gami-niams. Šis klausimas gyvai gyvdena-mas vietos spaudoje. Dauguma žymes-nių dienraščių smarkiai kritikuoja šį projektą ir nurodė, kad santikių užmes-gimas su Sovietais netik nebūtų nau-dingas Brazilijai, bet dar pražūtingas. Daugelis žymių politikų taip pat yra priešingi šiam projektui. Vienas žy-mus Brazilijos žurnalistas rašo, kad Brazilijā jokių būdų negali šį projektą priimti, nes tuo pačiu bus atidaromos

durys komunistiniai propagandai, kuri ir taip jau skandžiai atsiliepia ir dėl kurios jau įvyko kietas kraujo pralie-jimų, kaip S. Paulo ant Lurgo da Sė, Itajubā ir kitose vietose.

Suimti komunistai Vengrijoje.

Sąryšy su ekstremistų vado Ma-thiā Rakossy suėmimu, Vengrijos ko-munistai suruošė protesto demonstraci-ją. Policija suėmė septyniošką komu-nistų. Kiti aštuoni komunistai pabėgo.

LIETUVOJE

Lietuvos meno paroda Maskvoje.

1935 metų sausio mėn. pabaigoje Maskvoje ruošiamą didelę Lietuvos meno parodą. Apie 40 Lietuvos žymesniųjų visų krypčių dailininkų istatys parodoje apie 500 savo kūrinių: tapybos, skulptūros, grafikos ir dekoracijos darbų. Paroda truks apie mėnesį laiko. Jos organizavime tarpininkauja Lietuvos užsienių reikalų ministerija. Lietuvos menas jau yra gerai pažįstas, tai, tikimasi bus Maskvoje gražiai pasirodyta.

Tsb.

Lietuva apskų Vokietiją Tautų Sąjungai.

Kaune kalbama, kad jau yra pakankamai medžiagos apskusti Vokietiją, pagal Versalio sutarties 11 straipsnį, už sudarytiną pavojaus taikai. Visavara paskutiniu laiku agitacija prieš Lietuvą ir aiškus Vokietijos įsikišimas į Lietuvos vidaus reikalus bei kurstyamas gyventojų prieš vyriausybę, sudaro rimtą pavojų Europos taikai.

Tsb.

1935 m. Kaune bus Pasaulinis Lietuvių Kongresas.

1935 m. vasario mėn. gale Draugijos užsienio lietuviams remti pirmininkas adv. Rap. Skipitis vyksta trims mėnesiams į Jungtines Amerikos Valstybes. Jo kelionės tikslas yra susipažinti su lietuvių kolonijomis Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir galutinai susitarti dėl pasaulinio lietuvių kongreso, kurį manoma sušaukti Kaune 1935 m. rugpjūčio pabaigoje.

Tsb.

Nuiovė Tauragės kred. bankelio direktorių.

Laikraščiai praneša, kad Tauragė įvyko kruvinas įvykis. Į vietos kredito bankelio direktorių Alminauska,

kuris, pavakarienių, skaitė laikraštį, nežinomas žmogus pro langą paleido du šūvius, kurie direktoriui pataikė į galvą. Tas suknubio vietoj.

Subėgus į vietą daugiausia žmonių policijai, piktadarys matydamas, kad nepespruks, pats nusišovė. Pasirodė, kad tai būta tarnautojo Stumbro, kuris buvęs skolingas bankui apie 400 litų. Jų jis nenorėjęs gražinti, o direktorius įspėdavęs, kad gražinti.

Lakūnas Vaitkus išlaikė tolimo skridimo egzaminus.

Amerikos lietuvių laikraščiai praneša, kad lakūnas Vaitkus išlaikė valdžios reikalaujamus tolimo skridimo egzaminus ir gavo leidimą tolimiems skridimams. Dabar lakūnas yra grįžęs į Kohlerį, Wis, kur toliau rengia «Lituanica II» tolimą skridimui. Gautas ir lėktuvui leidimas. Kada «Lituanica II» bus galutinai parengta skridimui į Kauną, ją dar kartą valdžios atstovai peržiūrės ir patikrins.

Paskelbtas valstybės gynimo įstatymas.

«Vyr. Žiniose» paskelbtas valstybės gynimo ir kariuomenės vadovybės įstatymas. Juo sudaroma Valstybės Gynimo Taryba. Tarybos pirmininkas ir vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų viršininkas yra Respublikos Prezidentas. Valstybės Prezidentas skelbia mobilizaciją ir demobilizaciją, įsako Kariuomenės Vadui pradėti veiksmus, jei priešais pulk valstybę, skiria kariuom. viršininkus pulko vado ir aukštesniųjų vadų teisėmis, priima karininkus į tarnybą, tvirtina statusus ir t. t.

Gynimo Tarybą sudaro:

pirmininkas — Resp. Prezidentas, nariai — Ministeris Pirmininkas, Krašto, Užsienių, Finansų ir Vidaus Reikalų ministrai, Kariuomenės Vadas ir Kariuomenės Teikimo Viršininkas, Kariuom. Vadas yra Valstybės Gynimo Taryboje referentas. Tarybos nutarimai vykdomi juos patvirtinus Resp. Prezidentui.

Įstatymas toliau nurodo, kokias turi teises ir vykdo pareigas Krašto Aps. Ministeris. Jį pavaduoja Ministr. Pirmininkas arba jo skiriamas ministras. Kr. Aps. Ministeriui betarpiškai priklauso Kariuom. Vadas, Kariuom. Teikimo Viršininkas, Kariuomenės Teismo pirmininkas, prokuroras ir M-jos juriskonsultas.

Patariamasis prie jo organas yra

Karo Taryba

Ją sudaro Kr. Aps. Ministeris, Kariuomenės Vadas, Teikimo Viršininkas, taip pat jos posėdžiuose dalyvauja Kr. Aps. Ministerio įsakymu 1 divizijos vadas.

Kar. Vadas, be kitų darbų, taip pat tikrina tautos pasirengimą mobilizacijai ir karui, tvarko atsargos karių mokymą ir pilečių rengimą karui. Jo priklauso Teikimo Viršininkas, Ginklavimosi Viršininkas, Kariuom. Intendantas, Butų Skyrėjas, Viršininkas, Karo Sanitarijos ir Veterinarijos Viršininkai.

Pagyvėjo linų eksportas.

Įvedus naują prekybos tvarką ir visą linų prekybą paskirstius rajonais, labai pagyvėjo linų eksportas (išvežimas). Vien per Joniškį šį mėnesį linų pluošto jau eksportuota apie 100 vagonų.

Klaipėdos Sov. Konsulatas Pakeltas į Generalinį.

Sov. Rusija savo konsulatą Klaipėdoje pakėlė į generalinį konsulatą. Generaliniu konsulu skiriamas dabartinis konsulas Klaipėdoje J. M. Terleckis. Tuo bus sustiprinti ekonominiai santykiai tarp Lietuvos ir Sov. Rusijos.

Dar 50.000 centn. javų bus išsiųsta į užsienius.

Po Kalėdų vėl prasidėjo javų pakrovimas į laivus Klaipėdos uoste. Dar šiomis dienomis apie 50.000 centn. bus išsiųsta javų į Daniją, Angliją, Belgiją ir kaip įvairius kraštus. Javai siunčia

ir šiomis dienomis didelis kiekis buvo pasiųstas į Austriją.

Teistamojo von Zas'o nuotykis Kaune.

Vokietininkų byloje teistamasis pastorius von Zesas, vienas iš vokietininkų vadų, gruodžio 21 d. visą vakarą girtavo. Kai išėjo iš restorano, jau nebegalėjo paeiti. Policija jį rado sumukusį šaligatvėje. Manė, kad nusi nuodijęs. Buvo iškviestas greitosios pagalbos automobilis ir juo «radiny» nugabentas miesto ligoninė, kur pasiėjo, kad von Zesas ne nusinuodijęs, bet nusigėręs. Kaip tokiam miesto ligoninėje buvo suteikta atitinkama pagalba ir jis perduotas policijai. Taip daboklėje ir baigė nakties dalį. Tai buvo po to, kai ketvirtadienį teisme jis aiškiai nosi, ypač pabrėždamas, kad Klaipėdos kraštan norėjęs nešti tikrą vokišką kultūrą...

Zesas iki teismo sprendimo už užtatų yra laisvas, todėl pasitaiko su juo nuotykių.

Pašto ženklų byla vasario 18 d.

Kauno apygardos teismo pirmininkas paskyrė pašto ženklų išankvojimo ir klatojimo bylą vasario 18 d. Svarbiausias kaltinamasis byloje yra buvęs pašto valdybos direktorius Adolfas Sruoga.

Ž. Ū. ministerija sumažino tarnautojus.

Prie žemės tvarkytojų apygardų buvo po keletą likvidatorių. Jie tvarkė nusavintus ir žemės reformos priežiūrą paimtus dvarus ir šiaip žemės plotus. Dabar jų darbai jau visai sumažėjo, todėl ministerija apie 50 likvidatorių vietų nori visai panaikinti.

Skaityk ir Platink

„LIETUVI“

KOLONIZACIJA.

(tęsa)

— Na, jeigu senoras taip manai, tai ką gi aš galiu padaryti. Aš patstų rusų asmeniškai nepažįstu, bet man rekomendavo susipažinti su jų gyvenimui senoras Crescencio Vasconcellos.

Dabar s-ras Albano iš karto sužinkintė jį parodė, nupasakojo kelia.

Pradžioje kelias vedė per ganyklas, kuriose augo sausa, šiurkšti žolė. Didžiuliai plotai aptverti spygliuota viela. Kur-ne-kur ganosi viens kitas gyvulys. Už kokių kilometrų ganyklos pasibaigė, prasidėjo kiūmai ir žmonių kėdubos. Sutikau seną kaipyrą (kaimietį), kuris su točkele vežėsi sau iš miško malkų. Pradėjom kalbėtis.

Paširodo žmogelis prastas ir kvailas. Paprastai, kai brazilai nori ką nors kvailiu pavadinti, jie sako: «kaipyras». Apie kaipyras, jų kvailumą brazilai turi daugybę anekdotų. Vienas jų pasakoja, kaip kaipyras pirkė bondę (elektros tramvajų). Kaipyras atvyko pirmą kartą į miestą. Labai jam patiko bondė. Vaziuoja jis ir stebisi, kad nei arklių, nei būrų (asilų) nei jaudžių tokiam vežimui traukti nereikalinga. Greta sėdėjęs žulikas. Jis supratus kaipyro kvailumą pasiūlė jam bondę iš jo nupirkti. Kaipyras nuddžiugo, manydamas gerą biznį padaryti. Žulikas paprašė tik 60 milreisu. Kaipyras pasakė, kad tai labai pigu, nes už būrą, reikia mokėti 2 — 300 milreisu.

Tuoį sumokėjo pinigų ir vaziuoja, lyg ponas. Privažiavus kitą stotį, jlipio naujų keleivių. Kaipyras pats norėjo iš jų rinkti pinigų. Kilo ginčai. Kaipyrui tik policijai išaiškino apgavimą.

Talgi, ir šitas mano sutiktas kaipyras pasirodė apykvailis ir nieko apie rusus nežino. Greit paprašė «duzenton» (200 reisu) degtinės stiklui nupirkti. Daviau pusę milreiso. Labai nuddžiugo, ėmė dėkot, pavadino mane daktaru ir skubiai ėmė pasakot apie visus savo kaimynus, bet apie rusus nieko. Matydamas, kad iš jo nieko ne sužinosiu, einu toliau. Prieinu ūkį. Atsistojau prie vartų ir imu delnais ploti, bet niekas neatsiliepia. Brazilijoje yra toks paprotys: niekas neturi teisės įeiti į svetimą kiemą iš anksto neprašęs delnų pliaukimu. Neprašytą svečią brazilas turi teisę be jokio sąžinės graužimo nušauti. Einu toliau. Netoli kelio matytis kelios iš žagarų ir molio nukrėstos trobelės. Atbėga keli žmonės, bet jie nieko, nedaro tik dūnglasi žmogų pamatė. Iš vienos trobelės išseina juoda negrė. Klausinėju jos, bet ji nieko apie rusus nežino. Vėliau sutinku raitą kaipyrą, kuris užtikrina, kad čia jokių rusų nėra. Grįžtu atgal ir sutinku dar vieną raitą mulatą, už anuos visus gudresnį, kuris nurodo kelią ir net pasako, kad ligi rusų dar yra 2—3 km. kelio. Dabar, žinodamas kelią, greitai einu pirmyn. Tarp miškų ir

Ed. Pažėra.

kalnų įsikūrę gyvena nemaža naujakurių kolonistų. Matau, kaip jie kerta su foisa (ilgas, užlenktu galu ant medinio koto peilis) krūmus, aria ir kitus darbus dirba. Prieinu upelį. Netoli plytų dirbtuvė. Užsėnu paklausti.

— Čia pat, anoj pusėj upelio, atsako darbininkai ir kviečia mane su jais išgert pingos (degtinės) stikliuką. Padėkojęs einu tiltu per upelį, kuris dabar po lietaus patvins, atrodo išsėna upe. Vanduo net siekia nukarusias medžių šakas ir vijoklius. Gražus vaizdas. Ant kalnelio matyti keli moliniai ir vienas medinis trobesys. Iš vienu durų pasirodė papirusas šviesiaplaukės vaikų galvelės, atbėga šokinėdami keli šuneliai. Vaikus pasveikinau rusiškai. Nustebe atėjo arčiau: Paprašiau, kad nuvestų į laukus, kur dirba vyrai.

Prieš pustrėčių metų Albano fazendoje įsikūrė Lietuvos rusų (nuo Jono) dvi šeimos. Jos paėmė pradžioje po 10 alkerių (po 25 ha) ir tuoj pradėjo vata auginti. Darbas pasirodė pelningas, nes vienas vata apėtas alkeris vidutiniškai duoda 2000 milreisu pelno. Dabar jie daspirko žemės ir pasigabeno savo gimes. Iš viso dabar yra 8 šeimos. Savininkas duoda jiems žemę išismokėjimui 10-čiai metų, po 600 milreisu už alkerį. Pradžioje reikia įmokėti tik 500 milreisu. Žinoma, žemės kaina gana didelė, bet rusai tikisi lengvai išmokėti.

Ant kalno sutikau seniuką barz-

dočių rusą, kuris draugė su sūnium nuo lauko rūgus nuimtinėje. Anišon Bėlov, taip vadinosi rusas, nusiskundė, kad jam rugiai šiemet neausėkė, nes jis juos pasėjo, visu mėnesiu vėliau. Prasidėjo lietūs, trūksta pastogės, doto rugių didelė dalis supus kupetose. Kuli nėra kada, nes skubiai reikia sėti medvilnė medvilnė yra visa naujakurių paramas jį duoda didelį pelną. Vasariniai rugiai, kad ir vėlai pasėti, neblogai užaugo, ypač stambūs grūdai. Žieminiai rugiai ir kviečiai čia visai neauga.

Apie Pašinę žemę — smėlėtas molis, tinka bemaž visiems javams. Klimato sąlygos leidžia augti visiems tropikų augalams ir vidutinės juostos vašarinėms javams. Gerai auga: vata, kukurūzai, kviečiai, rugiai, miežiai, avižos, pašarinės žolės, grikiiai, ryžiai, pupelės, tabakas, žemės riešutai (amendoin, fistaskos) ir kiti. Daugelio javų brazilai seniau visai nežinojo, tik dabar svetimtaučiai juos įveisė. Seniau Brazilijoje augindavo tik kukurūzus, cukrines nendras, vata, tabaką, bananus, ryžius, kavą, pupelės ir kai kurias daržoves. Svetimšaliai žemės ūkio srity labai daug nuveikė: įvedė daugybę naujų javų rūšių ir išaugino patobulintas vaisių, daržovių ir javų atmainas.

Prieš keletą metų pradėjo apie S. Paulo rugius auginti, bet jų užaugina dar labai mažai ir rugių maišas (60 kg.) kaštinuoma mažiausia 25 milreisai. Pūpeles sodina du kart per metus. Dūda apie 60 grūdą.

(b. d.)

Mokykime vaikus savo gimta kalba.

Kiekviena motina myli savo vaiką. Nedoras tas vaikas, kuris išsida savo gimdytojų. Panašiai ir tauta, lyg motina, myli ir rūpinasi savo tautiečiais, kur jie bebūtų savo ar svetimame krašte. O geras, susipratęs tautietis, nekuomet savo tautos neišsida, — ją myli, gerbia, vartoja jos kalbą, ir brangina, kas yra jo tautos, nes tai yra kartu ir jo. Ne visos tautos turi savo kalbą, o yra pasiskolinę iš kitų. Mes lietuviai tuo galime pasididžiuoti turime savo geną, turintys žodžiais, gražių kalbą. Žymūs pasauliniai kalbų tyrinėtojai lietuvių kalbą senumo, gražumo ir žodžių turtingumo atžvilgiu priskyrė pirmųjų eilę.

Mūsų seneliai irgi mokėjo branginti gimtąją lietuvių kalbą. Už šį brangiausią tautos turą kovojo ir kentėjo. O dabar mes norime savę skaityti pažangiais, mandragalvais, o nesuprantame gimtosios kalbos svarbos.

Daugelis lietuvių šeimoj gravazioja svetimą kalbą, kad jos ir nemoka, o kas liūdniausiai, kad savo vaikučius leidžia į svetimą mokyklą. Jie nesupranta, kad ne tik vaikas ištautės, bet ir tėvai jam pasidarys svetimi. Dabar vaikai nesupranta, kiek daug reikškia žmogaus gyvenime gimtoji kalba, jie to nežino, kad gimtosios kalbos išsivadėjimas yra tas pats prasikaltimas, kaip ir savo gimdytojų išsivadėjimas. Tačiau tai turėtų suprasti tėvai. Tėvai turėtų suprasti, kad svetimoj mokykloj vaiko išsianklėjimas neišvengiamai atsilieps jo santykiuose su tėvais vaikai pasiliks ne tik svetimai, nesuprantama lietuvių tautai, jos kalba, bet pasidarys tolimi svetimi ir jo gimdytojai — tėvai.

Tokių tėvų, kurie leidžia vaikus į svetimą mokyklą, nedovanotina kaltė, tai papildo didelę nuodėmę savo vaikų atžvilgiu. Dažniausiai tėvai aiškinasi: «Čia yra Brazilija. Į Lietuvą nemanau grįžti, todėl pakanka vien brazilų kalbos». Štaiip gali kalbėti tik išsigimėliniai, neišmanėliai, bukapročiai žmonėliai. Į tokius ar panašius, nevykusius

argumentus galima būtų atsakyti šitaip: Tegu mūsų vaikai pirma išmoks gerbti ir mylėti kokį nors tolimą kaimyną, turką ar juodaką, o paskui — tėvus. Su tuo tur būt nesutiks nei vienas tėvas, nors ir visiškai tamsuolis. Pasakys. Ne. Taip negali būti. Pirmą tėvą motiną, o paskui kaimynai. Tai visai teisingai. Užtat turi būti pirmoj eilėj savo gimtoji, lietuvių kalba, o paskui, pagal reikalą, kitos. Nes kuo daugiau mokėsi svetimų kalbų, tuo labiau busi apsišvietęs, išsilavinęs. Bet savo gimtoji lietuvių kalba būtina.

Teisingai lietuvių priežodis sako: «Maža garbė svetimoms kalboms kalbėti, didelė sarmata savos gerai nemokėti». Vadinasi, jei norime būti kultūringais, apsišvietusiais žmonėmis, jei nori-

me, kad mus kiti gerbtų, jei nenorime susilaukti gėdos ir jos užtraukti vaikams, turime patys gerai mokėti gimtąją savo lietuvių kalbą, o dar labiau turime vaikus mokyti lietuviškai.

Tad nepaminkime po kojų savo gimtosios lietuvių kalbos, dėl kurios mūsų tėvai ir proteviai kovojo. Tur būt ne vienam iš mūsų teko mokyti pas savo motiną iš maldaknygės ar elementoriau prie ratelio, kada rusų valdžia draudė lietuviškai mokyti, ne vienam iš mūsų tėvų už lietuvišką knygą teko nukentėti nuo žandarų, atsėdėti kalėjime, ar atsidurti tolimame Rusijos krašte.

Dabar mes esame, kad ir svetimoj valstybėj bet galime be jokių varžymų mokyti savo gimtosios lietuvių kalbos. Turime savo keturias mokyklas, iš kurių į savo nuosavos gražios patalpos ir jose aukštai pastatytas mokslas. Tai viską gerai reikia suprasti ir įvertinti.

Lietuviai tėvai! Jūsų yra švenčiausia pareiga leisti vaikus į savo lietuvių mokyklą, mokyti vaikus lietuvi-

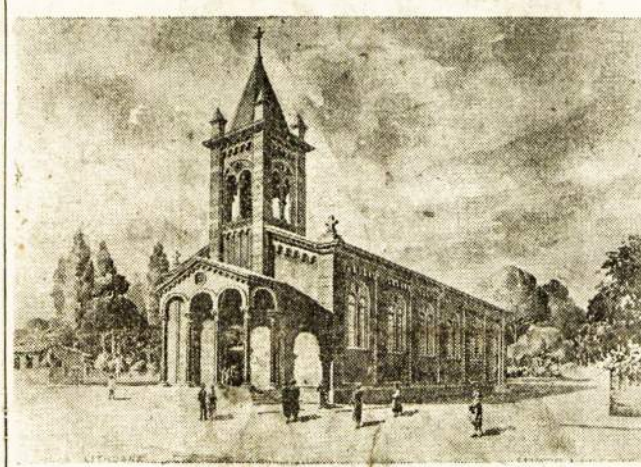
škai, ir branginti tai ką mūsų seneliai ir proseneliai brangino ir kraują pralėjo.

Reikia mums sekti žymaus vokiečių mokslininko, didelio Lietuvos bičiulio ir lietuvių kalbos mylėtojo dr. J. Zgervaino žodžiais: «Lietuviais esame mes gimę, lietuviškai norime ir būt».

PARSIDUODA VIŠTU ŪKIS

su inventorium ir kitais gyvuliais, 20 kilometrų nuo S. Paulo, netoli Cara picuhyba stoties (E. F. S.) Ūkis duoda didelį pelną. Zėmė nuomojama. Dėl smulkesnių žinių kreiptis į «Lietuvio» Redakciją, rua Bandeirante, 92.

Kas bus, kas nebus, bet Lietuviai neprazus!

STATOMOS BAZNYČIOS VAIZDAS.

VILLA ZELINA.

Sklypai išsismokėjimui, pigiausiomis kainomis, be įnašo ir nuosimėjų nuo 30\$000 į mėnesį, kv. met. 10\$000.

Artimiausiu laiku bus pastatyta didžiulė lietuvių katalikų bažnyčia, virš 250.000\$000 vertės.

Suinteresuoti gali visuomet patikrinti nuosavybės dokumentus. Daugelis lietuvių jau išsismokėjo savo sklypus ir gavo pas Notarą pilnus dokumentus. Pasirink sau sklypą dabar, nes paskui bus per vėlu. Autobusai nuo Senojo Mercado iki vietos 400 reisų.

INFORMACIJOS: Prača Antonio Prado, 3 sobrado nuo 2 iki 5 val. Agentūra vietoje, Avenida Zelina, 33 pas

KARLO KORKIŠKO.

Naujoji Brazilijos Konstitucija.

(tąsa)

VI. dalis. Krasto apsauga.

159 str. Visi krašto apsauga liečia klausimai bus studijuojami ir koordinuojami Vyriausios Krašto Apsaugos Tarybos ir specialių mobilizacijos reikalams sudarytų organų.

1 §. Vyriausios Krašto Apsaugos Tarybos pirmininkas yra Respublikos prezidentas, o nariais — valstybės ministrai, kariuomenės vyriausiojo štabo viršininkas ir karo laivyno vyriausiojo štabo viršininkas.

2 §. Vyriausios Krašto Apsaugos Tarybos organizacija, veikimas ir kompetencija bus sureguliuoti atskiru įstatymu.

160 str. Respublikos prezidento pareiga duoti politines karo direktyvas, bet karinių operacijų kompetencija ir atsakingumas už jas paliekama vyriausiajam veikiančios kariuomenės ar kariuomenių ir laivyno jėgų vadui.

161 str. Karo stovis iškelia sutabdydamą ty konstitucinių garantijų, kurios galety tiesioginiai ar netiesioginiai pakenkti krašto apsaugai.

162 str. Ginkluotos jėgos yra pastovios tautos institucijos ir įstatymo ribose, ypatingai klusnios savo hierarchiniams viršininkams. Jos skiria

mos tėvynei ginti, Konstitucinei valdžiai, tvarkai ir įstatymams garantuoti.

163 str. Visų brazilų būtina pareiga, kaip tai nurodo atskiras įstatymas, atlikti karinę ir kitas tėvynei gyvimo prievoles ir mobilizacijos atveju, stoti kur bus rastas tinkamas, tiek ginkluotas pajėgas, tiek į vidaus organizacinį darbą. Moterys iš karinės tarnybos išskiriamos.

1 §. Kiekvienas brazilas turi prisiimti vėlavai, kaip tai nurodyta įstatyme ir grasant įstatyme numatytais pabaudoms.

2 §. Nė vienas brazilas negali eiti viešų pareigų (užimti valstybinę tarnybą), jeigu bus išrodyta, kad jis nėra atlikęs įstatyme nurodytų krašto apsaugos pareigų.

3 §. Kunigai atlieka karinę tarnybą teikdami dvasinį patarnavimą kariuomenei ir dirbdami karo ligoninėse.

164 str. Turi būti perkeltas į atsargą kiekvienas kariškis, kuris aktyvųjį tarnybą priimtų bet kokias pastovias pareigas, pašalines savo karjerai, be 172 str. 1 §. išimties.

Vienintėlis §. Rezervuojama tokią ipotezė, aktyvios tarnybos karininkas, kuris priima laikiną valstybinę tarnybą, skiriamą ar renkama, bet nesuderinama su kariškomis pareigomis, bus priskiriamas prie atatinamo kadrų. Kol jis gauna atgą ir subsidiją iš kitos tarnybos pareigų, tol negali gauti

karininko alkos, bet 33 str. 3 §. nuostatais skaitoma tarnybos laikas ir užimamos vietos senumas, ir tik dėl senumo gali būti paaukštintas, kol bus tokioj padėty, ir perkelliamas į tą rezervą, kuris per aštuonerius einančius ar dvyliką nebeinančių metų laikomas atskirtas nuo kariško aktyvumo.

165 str. Laipsniai ir tarnybinės vietos visu pilnumu garantuojama aktyvūs tarnybos, rezervoj ir reformuotiems (iš aktyv. tarnybos perkeltiems į rezervą) kairininkams, tiek žemyno kariuomenės, tiek karo laivyno.

1 §. Ginkluotų pajėgų karininkas gali netekti savo laipsnio ir vietos tik pasmerkimu, kylantiu iš teismo sprendimo, su laisvės atėmimo bausme ilgiau, kaip dvejiems metams, arba kai pastovus ir kompetentiškas karo tribunolas įstatyme specifikuotais atsitikimais pripažįsta neprideramu karininkų korporacijai arba nesuderinamu su ja. Pirmuoju atveju, išnagrindėjęs nusikaltimo natūrą ir apyptovus bei kaltinamo karininko ištikimumą, tribunolas gali nuspręsti, kad jis būtų reformuojamas su užimamos vietos pirmenybėmis.

2 §. Veržimasis į karinę hierarchiją priklauso įstatyme numatyty sąlygų, nustatančių minimalinę vertinimą, reikalingą realizuoti atatinamoms pareigoms kiekviename laipsny ar užimamoj vietoj ir charakteringų profesinių požymių, kurie reikalingi pakelti mam į aukštesnią vietą ar laipsnį.

3 §. Kariški titulai, vietos ir uniformos priklauso aktyvės tarnybos, atsargos ir reformuotiems kariškiais,

išimant garbės koncesijas, kurios būtų suteiktos prieš šios konstitucijos išleidimą.

4 §. Reformuotiems kariškiaus taikomi 170 str. nr. 7. nuostatai.

166 str. Šimto kilometrų pločio pasienio juostoj jokia žemių ar kelių koncesija negali būti duota ar padėta neatsiklausus Vyriausios Krašto Apsaugos Tarybos, o ši duoda pirmenybę tautiniams kapitalams ir darbininkams bei nuostato reikalingus vidaus ryšius ir gynyimo priemones zonoms, kur geležin keliai eina į sieną.

1 §. Šioj zonoj ty padėty sąlygų priklauso įvairios industrijos ir transporto įmonės.

2 §. Vyriausioji Krašto Apsaugos Taryba organizuoja tokių industrijos įmonių apibūdintimą, kad galėty jas tolydžio prižiūrėti, reikalui esant tą apibūdintimą keisti, o apie pakeitimą pranešti suinteresuotoms vietinėms valdžioms.

3 §. Atsižvelgdama sanitarinių, muitinių ir tautos saugumo reikalų, vykdomoji valdžia reglamentuoja viešųjų žemių naudojimą pasienio zonoje, tiek iš Sąjungos, tiek iš valstybių pusės, ir jų perleidimas reikalingas įstatymų leidžiamosios valdžios pritarimo.

167 str. Karo policija laikoma kariuomenės rezervu ir turi tas pačias pirmenybes, kai yra mobilizuota ar tar nauja Sąjungai. (b. d.)

— LIETUVIS — GYVENIMO VEIDRODIS.

Keturi metai.

Šių metų sausio 28 d. suėjo 4 metai kai yra atvykęs Brazilijon kun. B. Sugintas, São Paulo Lietuvių Klebonas. Dirsteėjus į šį keturių metų laiką tarpj, pamatome, kad kun. B. Sugintas yra nemaža liet. kolonijoj pasidarbavęs ypatingai paskutiniu laiku. Savos bažnyčios įsigijimo klausimas prieš porą metų buvo tik fantazija, o dėka kun. B. Suginto pastangomis, dabar virto tikrenybe, jau 25 d. sausio prasidėjo bažnyčios statybos darbai ir, jei viskas gerai seksis — kitais metais pats jos statytojas kun. B. Sugintas celebruos šv. mišias lietuvių bažnyčioj.

Šį mižinišką uždavinį įgyvendinti retas kuris sugebės bei tokj pasisekima turės, arba tiek savę pasiaukos, kaip kun. B. Sugintas. Surinkti virš 100 kontų aukų reikėjo palakstyti. Beabėjo ir dabar teks gerokai paprakaituoti po Brazilijos kalnus poėčiam palaipioti raudonąj molį paminkyti iš parapijonų nario mokesť ir aukas berenkant bei naujus narius verbuojant.

São Paulo L. K. Šv. Juozapo Bendruomenė prie kun. B. Suginto visą laiką buvo gerai sutvarkyta ir prie pinigų. Tik 1934 m. gegužės 12 d. Klebonui surįžis iš Š. Amerikos su aukomis rado Bendruomenę naujiną praiskolinusą. Bet per daug nenusiūvis: stoji dirbti ir netrūkus skolas tapo visos išmokėtos ir nariai atgaivinti. Pakilo pas visus ūpas ir vėl augo, stiprėjo Bendruomenė, kur dabar yra arti 800 n. ir manoma šiais metais išauginti iki kokias 2000 narių.

Aišku, šiandien būtų dar stipriau Bendruomenė stovėjusi, jei būtų nepiėję kun. B. Sugintui išvažiuoti.

Kun. B. Sugintas žino, kad skaitlinca ir gerai suorganizuota Bendruomenė daug galės padėti bažnyčios pastatymui, jos įrengimui bei reikmenų įsigijimui, todėl deda visas pastangas tai įvykdyti. Tuo tikslu suorganizavo rajonuose skyrius su tam tikromis valdybelėmis, išrinkta įgaliotiniai. Dažnai daro tokių skyrių susirinkimus kur pats Klebonas atsilankydamas laiko paskaitas, daro pranešimus ir nurodo tolimesnio veikimo planus.

Be to dar kletono vadovaujama yra stipri ir skaitlinga šv. Sakramento dr. ja, kuri nemaža prisideda savo aukomis šiam kilniam darbui.

Bendrai kun. B. Sugintas savo pareikose yra rūpestingas, jeina į žmonių padėť ir sulig išgalės pristatkindamas prie žmonių gyvenimo aplinkybių ne tik tikybinuose bet ir asmeniniuose reikaluose jiems patarnauja.

Tikimės, kad kun. B. Suginto mižiniškoji sveikata ir valia nugalės visas kliūtis ir pakels Liet. Kol. vardą t. y. pastatys bažnyčią, įkurs parapiją, kuri liūds amžių amžius apė Lietuvius Brazilijoj, kad yra buvę gerų žmonių — gerą darbą padare. Neteks bastytis po svetimas pakampes, savoj galės lietuviai tik savo papročius užlaikyti, kaip tikyboj taip lietuvybę sustiprėti.

Tad šia sukaktuvių proga ir linkime kun. B. Sugintui ištvėmės, kantrybės ir geriausios kloties užsimota darbą iki galui tęsti, kame visa Liet. Kolonija dėtaugiamės ir kiek kas kuo galėdami, tą darbą remsime.

Parapijonis.

Kronika.

«NOROESTĖS» LIETUVIAI.

Šioje karėtų saulės spindulių kepi namoje zonoje, randasi mažas lietuvių skaičius. Jie pakrikę įvairiose fazendose ir monka kada vieni su kitais su seina.

Yra gyvenanėjų geriau ir blogiau — žiūrint sulig šeimos skaičiumi ir pačių žmonių pa-tangomis. Bet visi neturtingi. Nes ir pati zona neturtinga. Vienintėlis turtas tai saulutė, kuri degina čia kiek įmąnydama.

Pasitaiko, kad suveiname keliose bent kartą per kelis mėnesius. Pasis kundžiame vargais, pasibėdėjame ir vėl grįžtame prie kasdienių darbų. Kai kada vakarais, po sunkių darbų ir sudainuojame, arba skaitome laikraščius, kurių gauname iš S. Paulo ir iš Lietuvos. Taip ir slenka monotoniškos dienos.

Su braziliečiais sugyvename gerai. Esame vadinami «ramūs žmoneliai».

Dėl tolimo išsisklaidymo ir nedidelio skaičiaus — organizuotis negalime. Visas nusirauninimas — tai laikraščiai, kurių nors neperdaugaiusia turime.

Koresp.

S-ga šimet žymiai sustiprėjo. Per įvykusį š. m. sausio 7 d. visuotiną narių susirinkimą buvo apsvarstyta ir priimta daug naujų sumanymų. Nutarta įsteigti klubą, meno ir sporto sekcijas, skaityklą ir t. t. Per susirinkimą įstojo daug naujų narių. Pas visus narius aiškiai matyti geras noras dirbti kultūrinį darbą, paliekant nuošaliai visokios rūšies politiką.

Valdybos vardu pas.
Jonas Saurusaitis.
Pirmininkas.

IS MOTERŲ VEIKIMO.

Praeitą sekmadienį, t. y. sausio m. 27 d. D. L. K. Vytauto mokykloj, Viloj Belloj, įvyko Lietuvių Moterų D-jos Brazilijoj susirinkimas. Suririnkime, be kitų svarbesnių klausimų, buvo vienišaiškai nutarta iš savo kasos paauko-

IS BOM RETIRO VILTIEČIŲ SUSIRIN KIMO.

Sausio 29 d. įvyko «Vilties» S-gos Bom Retiro skyriaus susirinkimas. Susirinkime buvo svarstyta keletas svarbesnių klausimų. Nutarta sustiprinti chorą, sutvarkyti meno sekciją, dalyvauti Dr. V. Kudirkos vardo naujųjų rūmų atidaryme ir t. t. Meno sekcijos vedėju išrinktas p. L. Stanevičius. Toliau buvo užrašomi pajininkai žurnalui «Viltis». Daugelis narių paėmė po vieną, kiti net po keletą pajų. Pajai renkami sodarymui pagrindinio kapitalo žurnalui leisti. Fabajoje mok. Pažėra iškėlė klausimą dėl sudarimo fondo Lietuvų Namų sklypui užpirkti Bom Retiro rajone. Į tai atsakė skyriaus pirmininkas St. Vancevičius, pažymėdamas, kad prie dabartinių sąlygų, kada eina aukų rinkimai bažnyčioj, Mokus Dr. V. Kudirkos v. mokyklai ir dar įvairiems ki tiems reikalams, varčiai ar galima kas nors padaryti, juo labiau, kad Bom Retiro rajone sklypai nepaprastai brangūs. Fondui reikėtų labai daug pinigų. Šis klausimas paliktas tolimesniui laikui. Susirinkimas baigėsi 11 val. nakt.

Narys.

Lyg ir Apžvalga

IRGI RENKA AUKAS...

Paskutiniu laiku Maskvos komin ternas labai sumažino pašalpas komunistinės propagandos agentams įvairiose šalyse. Neteko jų daugelis ir São Paulo lietuvių komunistėlių. Kadangi bė kominternu pašalpų ir visas «kultūriečių» ir kitokio įplauko komunistėlių veikimas labai pakryko, tai jte sumanė kaip nors atsigrėbti. Dabar «kultūriečiai» vaikščioja po namus ir renka aukas kažkokiems politiniams kalniams. Žmonės pasakoja, kad «kultūriečiai» nori «išpirkti» kalėjime sėdinčius ir dabar teisiama Klaipėdos hitlerininkus. Kiti vėl sako, kad Lietuvos kalėjime sėdinčius žydukus, kurie tupi už komunistinę propagandą. Treti vėl sako, kad aukos eisiančios pačių rinkikų naudai, nes renkant aukas ir vaikščiojant po namus, plyšta batai ir t. t. Žmonės visap kalba, bet mums atrodo, kad paskutinis spėjimas bene bus tikrausias. Mat reikia gi gelbėti kokių nors būdu pakrykusį raudonąjį biznį. Keis sta tik, kad atsiranda durnėlių, kurie tokiems apgajikams duoda pinigų, ma nydami, tikrai gerą darbą darą.

NE DUOSNŪS, BET VAIŠINGI.

Vienoje vietoje Mokus Tėvų Komiteto nariai rinko aukas naujų mokyklos rūmų statybai. Užėina pas vieną, pas kitą lietuvį:

- Gal paaukosite kiek nors mokyklai?
- Kad, ponuli, baisiai sunkūs dėsai, — pinigų nėra.
- Daug nereikia. Panukokite kiek galite.
- Gerai. Tai prašoma užrašyti 500 reisu.

Pilietis atneša 500 reisu. Aukų rinkėjai užrašo į aukų lapą ir atsisveikina.

— Ponuliai, palaukite valandėlę.. Aš tuojau.

Pilietis kažkur išbėga. Aukų rinkėjai laukia, manydami, kad žmogelis dar daugiau paaukos. Po valandėlės žmogelis grįžta su puse tuzino alaus.

— Prašom ponuliai, į vidų. Išgersime dar po stiklą alaus ir eisite toliau, — kviečia vaišingas šeiminkas.

KUN. BENEDIKTAS SUGINTAS.
São Paulo lietuvių katalikų klebonas.

DABAR IR MOKYKLA NEGERA.

V. Anastacio. Anksčiau Dr. Jono Basanavičiaus v. mokykloje nuo vaikų mokesnis paprastai buvo imamas mėnesiui pasibaigus. Tuo pasinaudodami kaikurie nerangūs tėvai su minėtu mokesniu pasilikdavo skolingi po kelis mėnesius, o kartais ir visai nesumokėdavo. Tokių špodelių būdavo kas met.

Dauguma tvarkingai mokesnį mokančių tėvų tuo labai pasipykino ir dabar nutarė — nepriimti į mokyklą vaikų tol, kol jų tėvai neapsimokės praeitų metų skolas.

Kai kurie tokių skolininkų, jau užrašė savo vaikus į brazilias mokyklas ir dabar prieš lietuvių mokyklą varo blaurlausią akciją.

Išsigimėliai!.. Kol vaikai už dyką mokinosi, tai ir mokykla ir mokytojai buvo geri, o dabar, kai išlaikymui tos mokyklos mišs kitas prisėjo užsimokėti, tai ir mokykla negera!

Vaikų tėvas.

«VILNIES» S-GOS PRANEŠIMAS.

Šioo pranešame visuomenės žiniai, kad «Liet. Aide Braz.» tilpusi žinutė, antrašte «Išardė «Vilnies» S-ga», yra grynas melas, kurį skleidžia piktos valios žmonės. Iki šiol «Vilnies» S-gos nieks neišardė, o kaip tik priešingai—

ti lietuvių katalikų bažnyčios statybai Viloj Zellinaj Rs. 508000 ir Dr. V. Kudirkos mokyklos statybai Mokoj Rs. 508000. Tai labai girtinas Moterų D-jos darbas, ypač atneant, kad D ja aktinčiau tepradėjo veikti pereinų metų pradžioj ir gana kuklų 500 reisu nario mokestį pradėjo imti tik nuo 1934 m. vasario mėn. 1 d.

Iš duodamų aukų, kad ir taip kilniems tikslams, matyt, kad Moterų D-jos išdas yra geroj padėtyj.

Čia reikia pastebėti, kad neskaitant D-jos skyriaus Viloj Anastacio, visas D-jos centro veikimas yra Villa Beloj. Tad reikia džiaugtis, kad vilabelietės kaip ir visados tad buvo, yra pirmos ir nuosirdžios lietuviškame darbe.

Koresp-tė.

RUOŠIAMAS SPAUDAI ŽURNALAS «VILTIS».

Skyriamas lietuvių išėivių jaunimui žurnalas «Viltis», jau ruošiamas spaudai. Pirmas žurnalo numeris išėis šių metų vasario mėnesj. Žurnalas bus gausiai iliustruotas. Jame bus įduomiu apysakų, eilėraščių ir šiaip daug įvairių, jaunimui labai naudingų straipsnių. Žurnalą patartina užsprenuotuoti kiekvienam lietuviai jaunuoliui — jaunuolei. Jo kalna metams tik 88000.

Jaunimo skyrius Nykstančios salos.

Nelabai senai Malajų archipelage vandens apsema Anak Krakatoa sala. Tas dar priminė, kad žemės paviršius nuolat kiti. Kitiėjimą aiškiai galima pastebėti vandenynuose — dėl žemės judėjimo dažnai atsiranda salos. Tačiau neretai pranyksta senai žinomos salos. Yra žinoma daug salų, kurios pasirodė vandenys ir paskui vėl pranyko. Praeityje buvo ne vienas Atlantis, apie kurį užsiliko daug įvairių legendų ir padavimų.

Kai kurie įsitikinę, jog prieš daug tūkstančių metų buvo didelis žemynas, kuris šiandien yra žinomas vardu Atlantis. Tame žemyne gyveno aukšto civilizacijos laipsnio pasiekę žmonės.

Atlantis buvusi ta vieta, kur užgimė mūsų civilizacijos pradai, tačiau kame Atlantis buvo, niekas negali pasakyti. Visi spėjimai apie Atlantis yra paremti senovės padavimais ir mitais.

Anak Krakatoa sala pranyko dėl netoli esančio vulkano veikimo. Du trečdaliai pranyko 1883 m., kai įvyko Krakatoa vulkano išsiveržimas. Tai gal buvo didžiausias ugnikalnio išsiveržimas, kokis tik žinomas istorijoje. Sprogimą galima buvo girdėti už trijų tūkstančių anglišių mylių. Atsirado vandenynė 137 pėdų aukštumo banga, kuri apėmė netoli esančius miestus ir kaimus ir prigirdė 37 tūkstančius žmonių...

1925 m. sausio mėnesį netoli nuo va arų Afrikos kranto be pėdsako pranyko portugalams priklausanti sala, kuri buvo žinoma Port Alexander vardu. Tuo laiku, kai įvyko katastrofa, uoste buvo keli laivai. Mažesnieji paskandinti. Jūreiviai, kurie išliko gyvi, pasakojo, jog visai netikėtai užplūdo milžiniška banga, kuri ne tik apėmė salą, bet ir paskandino daugumą laivų. Kai vandenynas nurimo, tai išlikę laivai norėjo grįžti atgal į uostą, bet niekur nebeįgalėjo rasti net salos.

Joanno Bogoslavo sala Alaskoje atsirado 1796 m. Keturiems metams praslinkus sala išliko apie 3,000 pėdų. Bet 1899 m. Alaskoje įvyko didelis žemės drebėjimas, kuris visiškai permaitė salos išvaizdą: kai kurios salos vietos nuslūgo, o kitos išliko. Kaimynystėje atsirado daug mažų salelių. 1907 m. vulkanas Mo Culloch Peak sprogo ir Joanno Bogoslavo sala vėl pranyko jūroje.

Viduržemio jūro e 1831 m. iškelta Ferdinandes sala, kurios plotas buvo apie trys ketvirtinai angl. mylios. Praėjo keli metai ir sala vėl pranyko jūroje. Raminajame vandenynė prieš daugelį metų buvo pastebėta Falcon sala. Ji buvo žymima ir žemėlapiuose, bet ji pranyko, o kuriam laikui praėjus ir vėl išliko. Per paskutinį šimtmetį tas reiškinys pasikartojė jau kelis kartus. Manoma, kad Japonijos archipelagas, Filipinų salos ir Azorai yra jūros dugno raišties pasėka.

Pasakojimus apie pranykusias salas ir žemynus galima užtikinti įvairių tautų mitologijose. Muo Herodote laikų iki šiandien užsiliko legenda apie žuvusį žemyną, kuris būk jungė Afriką su Amerika. Apie tą žemyną kalbama senovės geografijos, bet nuomonės žymiai skyrėsi apie jo vietą. Plato savo rašte «Timaeus» sako, jog Egiptu dvasiškai tvirtinę, kad už Herkule so piliorių (dabartinis Gibraltaras) randasi milžiniškas žemynas, kuris savo didumu žymiai pralenkia Mažąją Aziją. Tame žemyne gyveno tvirti žmonės, kurie išvystė gana aukštą civilizaciją. Jie užkariavę visus apie Viduržemio jūrą gyvenančius žmones, išėmė Atėnus. Kitoje vietoje Plato kalba apie to žemyno istoriją. Viduramžiais žymiausi geografai buvo įsitikinę, jog Plato aprašymai yra teisingi. Jie laikėsi tos nuomonės, kad prieš daug tūkstančių metų išėmė buvo žemynas, kuriame gyveno labai civilizuoti žmonės (žinoma, civilizacijos laipsnis buvo matuojamas tų laikų mastu).

Per daugelį šimtmečių geografai tikėjo, kad yra Šv. Brendano sala. Kolombas savo užrašuose sako, jog kai kurių salų gyventojai tvirtinę, kad jie savo akimis matę ją. Keturioliktame ir penkioliktame šimtmečiuose Šv. Brendano sala buvo žymima žemėlapiuose. Daugelis keliauninkų pranešinėjo apie tą salą. Vėliau ji be jokio pėdsako pranyko. Brendanas buvo arių šventasis, kuris šeštame šimtmečiuose išplaukė į Atlantį, legendariško Atlantis žemyno ieškoti. Išplaukdamas jis pasidžėdęs negrįžti tol, kol suras tą žemyną.

Graikų ir kitų tautų mitologijose tokių pasakojimų galima užtikinti labai daug ir reikia pasakyti tiesą, kad kai kurie tų pasakojimų nėra «iš pirto iš lauzti». Tik jie nepaprastai perdėti.

Atpasakojo Arėjas Vitkauskas.

Aukos.

B. L. J. S-GOS «VILTIES» MOKOS SKYRIAUS CHORAS.

Š. m. sausio mėn. 26 d. «Dr. Vinco Kudirkos» vardo lietuvių mokyklos stovybai aukavo B. L. J. S-gos «Vilties» Mokos skyriaus šie choristai:

St. Butrimas—50000, J. Stankūnas—10000, St. Šatas—30000, J. Vaitulionis—50000, J. Butvinskis—50000, Pr. Janulis—50000, J. Zaleckis—50000, V. Nizevičienė—50000, A. Siravičienė—50000, St. Trūbas—50000, Pr. Kaslauskas—50000, Vl. Milius—50000, V. Kirmelevičius—30000, O. Butrimaitė—30000, Pr. Braulaušas—30000, J. Ambrzevičius—50000, O. Feiferis—50000, J. Janušaitis—50000, A. Janušaitis—30000, B. Šatas—30000.

Viso suaukota 140000.

SPORTO S-GA «LITHUANIA» MOKOS SKYRIUS.

Aukavo šie Sp. S-gos «Lithuania» nariai:

Br. Šukevičius—50000, V. Haisembenas—50000, J. Balčiūnas—50000, J. Korsokas—20000, A. Vienokuras—50000, V. Nanarionis—100000, J. Hasembeinas—20000, K. Bacevičius—50000, J. Darvojedas—50000, J. Kujavas—50000, A. Kujavas—10000, J. Jankauskas—50000, A. Nanarionis—50000, A. Mileikis—50000, J. Dulskės—20000, J. Balčiūnas—50000, V. Kirmelevičius—30000, M. Zmitravičienė—30000, J. Nanarionis—20000, M. Jankauskienė—20000, J. Zmitravičius—30000, A. Sivickas—50000, A. Golskis—50000, J. Azusenas—10000, J. Skeismantas—20000, A. Macovičius—20000, J. Balčiūniene—20000, A. Smigelskis—50000, L. Mileikienė—30000.

Viso suaukota 1100000.

BELEM IR AGUA ARAIS RAJONE.

Š. m. sausio mėn. 27 d., B. L. J. S. «Viltis» Mokos skyriaus nariai J. Karalius, K. Trūbas, J. Zaleckis padedant P. Danilevičiui rinko aukas Belem ir Agua Arais rajone.

Aukavo šie asmenys: P. Astrauskas—20000, V. Simanovičius—20000, M. Lininkaite—10000, J. Kalina—50000, P. Sprūsas—20000, A. Minkevičienė—40000, A. Zilinskis—10000, P. Danilevičius—20000, A. Kunigonis—50000, O. Salaitė—50000, St. Zakarauskas—10000, St. Tervidė—20000, K. Bagdonas—10000, A. Graičius—10000.

Viso suaukota 340000.

Iš viso «Dr. Vinco Kudirkos» v. liet. mokyklos stovybai, su ankščiau skelbtom aukomis, São Paulo lietuvių kolonijai, surinkta Rs. 3:1490400.

Visiems gerbiamiems aukotojams «Dr. V. Kudirkos» liet. prad. mokyklos Tėvų Komiteto vardu reikiški nuosirdžiausiai padėkai.

Mokyt. V. V. Nalivaika.

Pavojaus nasruose.

(Tikras atsitikimas.)

Pavakarys.

Polenų spalvos «limzinas» įvažiuo į meksikietiški miestą kiemą ir sustojo pas balto rūmo duris. Iš jo išėjo grakšti kokių aštuoniolikos metų mergaitė ir pranyko rūmo duryse.

Tai buvo gražioji Maria.

Išlepianta, turtingų tėvų vienturtė dukterė. Apie jos grožį, turtingumą ir raudoną visus miestelis žinojo. Ji buvo nepaprastai graži ir linksma. Tačiau, gyvenama dideliame pertekliuje, ji ne pažino gyvenimo, nepažino nieko. Gyveno leisdamą prabangoje jaunatvė, apie nieką negalvodama. Dainos, muzika ir pasivažinėjimai buvo jos nuolatiniu draugu.

Bėgo dienos, slinko mėnesiai ir metai. Aš tuo tarpu dirbau vienoje auto dirbtuvėj mekaniku Jaguarį mieste. Apie gražiąją Mariją, kur kadaise buvau jos šoferiu, visiškai buvau užmiršęs ir nieko negirdėjęs. Mat laikas priverčia viską užmiršti — išbraukti iš atminties.

Šeštadienio pavakarys.

Rio Klaro upė juose miestelį iš pietvakarių pusės, sudarydama miesteliui gražią panoramą. Saulutė jau ne-

bekepino kaip vidudienį. Jos auksiniai spinduliai žaidė raudonuose namų stoguose ir upės bangų kilime.

Stovėjau ant tilto. Po mano kojomis bangavo juosvai pilkas rio Klaro vanduo, sekdamas tiltui nepabaigiamą pasaką. O putuotos bangos laizė tilto padėde, lyg jaunuos svajotojas bučiuodamas mylimą mergaitę.

O ten, toli, rypliečių pusėj, kalnų virtynė snaudė. Lyg nuvaryto žydo kuino nugarkaulis kalnai.

Bent dešimtį kartų išmatavęs žingsniais tilto ilgį, nuėjau miestelini. Vie name skersgatvi spalvuotas plakatas:

«Cine S. Josė, hoje...»

«Sonho dourado» com L. Harvey. Nueinu. Aštuonios be dešimts. Pats laikas. Įeinu. Pažįstamų nesimato, nes jų per trumpa čia buvimo laiką nespėjau surasti.

Kairėj pusėj sėdi grakšti, juodbruvė moteris. Kažkaip, netikėtai, susitiko mūsų žvilgsniai. Ji, rodos, suvirpėjo iš nustebimo. Man įrgi pasirodė, kažkur matyta figūra. Dėl menkos šviesos negalėjau ją gerai matyti.

Pasibaigė seansas.

Einu namon. Gatvėj mirksi elektros lemputės, tokios sustingusios, apnūdusios. Ir oras toks slėgiantis, sunkus. Kely, mane pralenkė grakšti brunetė ir, paėjus bent 20 žingsnių, sustojo ties elektros stulpu. Bet aš nedaugėj-

stovinėjos atrakinau kambario duris, kuriame iš kampan tiesėsi ilgai, juodi šešėliai. Užtebiuau elektra. Per praviras duris įlėkė vidun drungnas vėjas ir ėmė vartyti ant stalo popieros lapus. Iš nuovargio žiovavau, kad net žandikauliai brakšėjo.

Staiga kryptelėjau. Tarpdury stovėjo brunetė ir laikė į mane atsuktą blizgantį revolverį. Aš dar nespėjau suprasti kas įvyko, kaip grakšti brunetė įsakė man sėstis kėdėn ir nesijudinti. Ji įėjo kambarin ir, paėmus kėdę, atsisėdo į mane tardama:

— Dovanok už tokį netikėtą atsilaukymą. Reikalas verčia... Čia ji atsiduso ir tęsė toliau: — Be abejoj, tamsta atsiment Marią? — Marią Borges? — Taip, bet... juk ji gyvena ne Jaguary, bet Piratuboj... — Nesvarbu... Svarbu tik kad ją pažįsti ir viskas — judinama revolverį ir nervingama ji kalbėjo. — Dėl Dievo, panele, atsargiau su revolveriu — pratariau jai — tamsta bežaisdama galite išsauti... — Ach, taip — tarė ji surimtėjus — manau, kad tamsta irgi būsite ramus ir todėl laukau nereikalingu jo esimą.

— Bet man nuostabu, panele, kuriam galui tos visos ceremonijos?.. Juk aš ne milijonierius, o taip pat ir nei banditas. Ką norite su manim daryti? Ji nusijuokė.

— Niekio. Tik noriu žinoti ir pažiūrėti Marią Borges? — Rodos, buvote

jos šoferiu Piratuboj?

— Taip, buvau. Prieš du metus. Bet ką tas bendro turi? Juk tarp jos ir manęs nieko nėra buvę?..

— Gal ir nieko. Bet ar ji buvo gera tamstai ten esant?

— O taip! Ji buvo labai gera ir nuoširdi. Jos gerumą aš turiu ilgai atminti. Ji man visur padėdavo, nors aš buvau tik jos šoferis.

— Ir nieko tau nesakydavo?

— Niekio. Ir ką ji galėtų man sakyti?

Brunetė atsiduso ir tyliai pratarė:

— Vargšė Maria... Man buvo keista ir neramu. Kažkas neišaukas skverbėsi į sielą.

Po valandėis Brunetė tarė:

— Ją vakar banditai pagrobė... — Banditai? — skausmingai sudėjejavau.

— Taip. Todėl tamsta turite man padėti ją išuostuoti. Aš esu jos draugė. Įėjau pas tave su revolveriu, kad kartais nesukeltum triukšmo. Mat viskas turi būti paslaptis... Aš tavo adresą ir gyvenamąją vietą sužinojau iš p. Volfo Piratuboj.

— Iš seklio Volfo?

— Taip... Bet klausyk tamsta, jei tamsta sutinki — tuoj renkis? Lai, kas brangus...

Aš abejojavau.

— Neatsisakyk. Padėk man su rasti draugę. Ji tau bus dekinga. Juk ji gera tau buvo?..

— Sutinku... Ką mes veiksime?

(b. d.)

PASAULY

Argentinos spauda apie įvykius Klaipėdoje.

Argentinos laikraščiai rašo, jog United praneša iš Berlyno, kad sausio 18 d. Lietuvos krašto apsaugos ministerija pasiuntė iš Kauno Klaipėdos kraštan tris eskadronus gusarų ir vieną pėsčiųnų pulką. Lietuvos kariuomenė sukoncentruota Vokietijos parubežy. Taip pat pranešama, kad iki šiol buvęs Klaipėdos krašte kariuomenės pulkas dabar perkeltas į Tauragę. Vokietijos spauda iš to daranti išvadas, esą Lietuva norinti pulti Rytprūsius ir prijungti prie Lietuvos visą istorišką Lietuvą su Tife ir Karaliaučiumi, kur dabartiniu laiku gyvena virš pusės milijono baigiausių vokiečių lietuvų. Bet telegramas iš Kauno praneša, kad minėtas Lietuvos kariuomenės judėjimas iš ankščiau numatytas ir Lietuvos kariuomenė visiškai nesirengianti dabar eiti Tilžen, bet tik yra pasiruošusi atremti galimą Vokietijos kariuomenės įsiveržimą, kadangi Hitlerio kariuomenė per užsalusį Neumąną bile valandą gali pereiti ir užimt Klaipėdos kraštą.

Flandin ir Leval Atvyko Anglijon

Prancūzijos ministeris pirmininkas Flandin ir užsienio reikalų ministras Leval jau atvyko į Londoną, kur buvo labai iškilmingai sutikti. Minis terių kelionės tikslas yra aptarti svarbesnius politinius klausimus, liečiančius abiejų valstybių reikalus. Prancūzų ministerių kelionė priduodama di deš reikšmės. Viso pasaulio spauda plačiai rašo naujus pasitarimus, kuriuos turės Prancūzijos ministeris su Anglijos vyriausybės nariais. Be įvairių politinių klausimų, pasitarime bus pakeista ir finansiniai bei ekonominiai klausimai.

Hauptmano teismas tebeina.

Amerikoje, Flamington mieste teismas, garsaus lakūno Lindbergo su-

naus užmušėjas Hauptmanas. Byla eina trečia savaitė. Hauptmanas kaltu neprispazįsta, tačiau yra keletas liudininkų, kurie tvirtina, kad Hauptmanas tikrai pagrobęs Lindbergo sūnų ir vėliau jį nužudęs. Greičiausiai, kad Hauptmanas bus pripažintas kaltu ir nuteistas

Prezidentui Rocsveltui 53 metai.

Sausio 31 dieną visoje Amerikos Jungtinių Valstybių teritorijoje buvo iškilmingai paminėtos prezidento Rocsveltui 53 metų sukaktuvės. Reikia pasakyti, kad prezidentas Rocsveltas yra labai populiarus ir gerbiamas bei mylimas visoje Amerikoje.

Karo veiksmai tarp Mandžuko ir Kinijos sustabdyti.

Kaip jau buvo rašyta, tarp Mandžuko valstybės ir Kinijos kariuomenės dalių vadovybių buvo kilęs rimtas konfliktas, kuris virto atviru karu. Pasakytina, kad šis konfliktas sustabdyti.

Susitarimas Sarro krašto reikalais.

Iš Šveicarijos pranešama, kad Vokietijos — Prancūzijos delegacijos, kurioms pavestas susitarti Sarro krašto reikalais, jau pasirašė keletą svarbesnių sutarčių, liečiančių Vokietijos ir Prancūzijos reikalus Sarro krašte. Manoma, kad bus galimas visiškas susitarimas tarp abiejų valstybių, nes nei viena, nei kita šalis nestato jokių ypatingų reikalavimų, dėl kurių negalima būtų susitarti.

Klaipėdos Hitlerininkų byla.

Lietuvos telegramų agentūra «Ela» praneša, kad paskutinėmis dienomis per Klaipėdos hitlerininkų byla buvo apklašinėjami liudininkai, kurie padarė daug iduomių pranešimų apie Neumąną ir kitus hitlerininkų vadus. Liudininkas Leliškis pareiškė, kad viename Savog susirinkime Neumanas buvo sveikinamas šūkiu «Heil» 60 uni-

formuotų žmonių garbės sargybos. Vienas iš kalbėtojų pareiškė, kad Klaipėdos hitlerininkų dvasia jau užkovojo Klaipėdos kraštą. Liudininkas Dumaitis pareiškė, kad daugelis stojo į nacių partiją tik todėl, kad partijos nariai galėjo parduoti labai brangiai savo gyvulus Vokietijoje. Nacių partijos nariams ir šiaip buvo teikiamos įvairiausios lengvatos. Daug įdomių dalykų atskleidė ir kiti liudininkai.

Dideli šalčiai Ispanijoje.

Ispanijoje siaučia dideli šalčiai ir sniego pūgos. Vietomis nuo sniego sustrūkdė susisiekimai. Kaikur sniego pūgos padarė nemažai nuostolių.

— Iš Leningrado pranešama, kad Sovietų teismas nuteisė dešimčiai metų sunkių darbų kalėjimu mašinistą Kovą ir stoties viršininką Kurapovą, kurie pripažinti vyriausiais kaltininkais traukinio katastrofos, įvykusios sausio 7 d. Kaip buvo skelbta, per šią katastrofą žuvo 23 žmonės ir 79 sužeisti. Teismas nuteisė po keletą metų kalėjimo dar kelis geležinkelio tarnautojus.

— Belgijoje, Brukselio mieste sudėgė didelį Lyrjokos teatrą. Nuostoliai gana dideli.

— Meksikoje policija susekė sąmokslą prieš esamąją vyriausybę. Žymesnieji sąmokslininkai suminti ir padėti į kalėjimą.

— Iš Madrido pranešama, kad vėl pradėta gyvai kalbėti ir svarstyti apie tunelio pastatymą po Gibraltaro sąsiaurių. Tunelis turi būti 32 kilometru ilgio. Jis bus kasamas 400 metrų gilu moje. Tunelis turėtų jungti Afrika su Europos žemynu. Kada bus šis tunelis pradėtas statyti, dar nėra žinių.

— Iš Londono pranešama, kad Britų Kolumbijojė sniegas užgriovė tris darbininkus, kurie kasinėjo sniegą nuo kelio. Šią žiemą sniegas užgriovė jau 11 žmonių Britų Kolumbijoje.

BRAZILIJOS NAUJIENOS

Priešingi Valstybės Apsaugos įstatymo projektui.

Neseniai paruoštas Brazilijos valstybės apsaugos įstatymo projektas sukėlė labai daug ginčų vietos spaudoje ir politiniuose sluoksniuose. Daugelis Brazilijos politikų smarkiai kritikuoja projektą. Dėl šio projekto eina smarkūs ginčai ir Brazilijos seime. Ar bus projektas priimtas ar atmestas, tuo tarpu sunku pasakyti. Daugybė organizacijų prieš projektą protestuoja. Paskutiniu laiku susstrekavo Rio spaustuvių darbininkai, protestuodami prieš projektą.

Eskadra išvyko iš Santos uosto.

Brazilijos karo laivyno eskadra, susidedanti iš 17 laivų, kuri buvo atvykus į Santos uostą, sąryšy su jūrų kariuomenės vizitu São Paulo, sausio 30 dieną išvyko į Rio de Janeiro.

Sumažėjo nusikaltimų skaičius.

Prieš porą-trejetą metų São Paulo Mokos rajonas buvo ypatingai pasižymėjęs įvairiais nusikaltimais, ypač peštynimis. Neseniai Mokos rajonų policijos įstaiga paskelbė praėitų metų nusikaltimų statistines žinias, iš kurių matyti, kad peštynės bei kriminaliniai nusikaltimai Mokos rajone sumažėjo net 50%.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laiškat:

M. Bambelaitei, L. Barauskui, J. Butkui, V. Bučinskui, V. Daukšui, P. Galinui, K. Juriiui, J. Januškiui, O. Karetvienei, J. Karveliui, J. Kerui, V. Liubickui, J. Mazurui, J. Sablevičiui, K. Talalai, O. Vanagaitei, V. Vidūniui, E. Zablockui.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutes — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

A. MAJUS.

(tąsa) 112

Desfigurar, v. sudarkyti, sugadinti figurą; sugadinti.
Desfilada, f. žygiavimas rikiuotėj; kariuomenės žygiavimas pro apžūrintį viršininką.
Desfiladeiro, m. tarpukalnės kelas.
Desfiladora, f. šaudyklė, šautuvės (audimo).
Desfilas, v. žyguoti išsirykiavus (pro šalį).
Desflvelar, v. atsegti; atkabinti.
Desfloraçao, f. pirmoji pradžia, paėiga; žiedų skynimas; išgėdinimas; mergystės atėmimas.
Desfloramėnto, m. — desfloraçao.
Desflorar, v. skinti žiedus; pradėti (pačią pradžią); išgėdinti; atimti mergystę.
Desfloracėr, v. peržydėti; vysti.
Desflorcimento, m. peržydėjimas; žiedų kritimas.
Desflorido, adj. peržydėjęs.
Desfolha, f. lapų kritimas, lapkritys; lapų nuskyrimas.
Desfolhaçao, f. — desfolha.
Desfolhadura, f. — desfolha.
Desfolhar, v. nuskyti, nukirsti lapus.
Desforçamento, m. atkeršijimas; atlyga, įžeidimo atlyginimas.
Desforçar, v. atlyginti; atsisteisti; atkeršyti; — se, pašalinti kerštą, atsilyginti, atsisteisti.
Desforço, m. atsisteistimas; atlyga;

kerštas.
Desforra, f. kerštas; atlyginimas, atlyga; atsisteistimas; atsigriebimas, atsigavimas.
Desforrar, v. atsisteisti; atlyginti; atgauti, atsigriebti.
Desfortalecėr, v. išardyti, pašalinti tvirtovę.
Desfortuna, f. nelaimė; nesėkmė.
Desfradar, v. pašalinti iš brolijos; atimti brolio vardą.
Desfraldar, v. ištiesti; leisti plevesuoti.
Desfranzir, v. išlyginti raukšles, sustulpavimą.
Desfructadōr, m. išnaudotojas; veltėdys, dykadonis.
Desfructar, v. išnaudoti; būti veltėdžiu, dykadoniu.
Desfundar, v. ištraukti, išimti iš gilumos (gelmės).
Desgabar, v. peikti, kritikuoti.
Desgadelhar, v. pašiaušti, suvelti plaukus.
Desgalgar, v. nuversti; nustumti; numesti.
Desgalhar, v. nugėnti; nukapoti šakas.
Desgarrão, m. smūgis; stūmis.
Desgarrar, v. suklaidinti, paklaidinti; paklysti, pasileisti.
Desgarre, arba desgarro, m. paklaidas; drąsumas; begėdiškumas; pulkumas.
Desgastar, v. sunėioti, nudėvėti; nuvalkioti.
Desgorjado, adj. atsilapojęs, atvi-

ru ančiu, atviru kaklu.
Desgostado, adj. nubodęs; įgrisęs.
Desgostar, v. nekęsti; nemėgti; erzinti, pykinti; — alg. de alg. c. kam nors bet ką atgrasinti, pabodinti; nāo —, pakęsti; mėgti; — se de alg. c. kokio nors daikto nebekęsti, nebe mėgti.
Desgosto, m. pasiilykštėjimas, šlykštumas; pasiblaurėjimas; nepatenkinimas; pyktis; nubodulys; įkyrėjimas; silvartas, širdgėla.
Desgostosamente, adv. nenorom, vangiai.
Desgostoso, adj. neskoningas, beskonio; be noro; pabodėjęs, įkyrėjęs.
Desgovernado, adj. nuygentas; blogai valdomas.
Desgovernar, v. blogai valdyti; nuygendinti; — se, nesivaldyti, išsi šokti.
Desgoverno, m. valdžios nebuvimas, nevaldžias; blogas valdymas.
Desgraça, f. nelaimė; nesėkmė; nelaimingas atsitikimas; vargas; nemalonė.
Desgraçado, adj. nelaimingas; vargingas.
Desgraçar, v. pastūmėti į nelaimę; padaryti vargingą.
Desgrenhar, v. sutarėyti; pašiaušti.
Desgrudar, v. iš molio ištraukti, išvilkti.
Desguarnecėr, v. nurengti laivo būres; nulmti papuošalus, reikmenes; nutaisyti, nurengti.
Desquedelhar, v. — desgrenhar,

desgadelhar.
Deshabitado, adj. negyvenamas; dykas.
Deshabitatar, v. nebegyventi; išieiti, aplieisti.
Deshabituar, v. atpratinti; atjaukinti.
Desherdaçao, f. atimti palaikus, palikimą.
Deshonesto, adj. negarbingas, negerbiamas; nelabas.
Deshonra, f. negarbė; įžeidimas; ėmeiztas.
Deshonrar, v. nuplėšti garbę; apšaukti, apnėkėti.
Deshonroso, adj. negarbingas; apšauktas.
Deshoras, adv. nelaiku.
Deshumano, adj. nežmoniškas; ne kultūringas; žiaurus.
Designaçao, f. pažymėjimas; paskyrimas; nurodymas.
Designadamente, adv. ypatingai; vardais.
Designado, adj. pažymus, pažymimas; s. m. gairė; pažymėjimo balslys.
Designar, v. pažymėti; paskirti; sumesti, suprojektuoti, sumanyti; kotinti.
Designativo, adj. p. žymimas; skirtingas; charakteringas.
Designio, m. sumanyimas, keslas; planas; nutarimas; tikslas.
Desigual, adj. nelygus; nepanusus; nepastovus.

(b. d.)

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoj,
- 5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj.
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Pra-tes 12.
- 7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ Redakcijoje visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelberg ir Rio universiteto.)

Prima: vidurinių, veneros ir ner-
vų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETININGA
37-a salas 8 — 9. Tel. 4-0715.

Chamados.

J. FRIZZO IR KO BANKINIAI NAMAI

Isac Cogan tarpininkaujant, daro-
me šamados iš viso pasaulio šalių. Už
geriausias kainas ir su pilnomis garan-
tijomis.

RUA MAUÁ, 207. Tel. 4-3345.
São Paulo.

Vokiečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO„
įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė padidi-
nime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus fotografijų
reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su
daugelio metų praktikos. — Blombuoja
dantis už 10\$000 su parcelena, arba si-
darbu. — Darbas garantuotas. Trau-
kia dantis be skausmo už 5\$000. Ati-
daryta dieną ir naktį. —

Mūsų mokyklų

Gydytoju adresai:

Dr. Gennaro Malzoni - Rua
da Mooca, 497 Nr.

Dr. Ugo Rosa - Rua Mathias
Ayres, 53-C Nr.

Dr. Biaggio Gravina - Praça
Republica, 15 Nr.

Dr. Silverio Carpinelli - Pra-
ça Ramos de Azevedo, 18 Nr.
(5-as aukštas.)

PASTABA. Visi gydytojai nuo 8
val. iki 9 v. priima ligonis Hospital
„Humberto I“.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai
pasiūti.

Siuvame sulig naujausių madų ir
pigiau negu kitur. Didelis medžiagų
pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A

(prie Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.

Is. Garlo

Rusų medicinos klasinės mokyk-
los su didele 25-ų m. praktika ligoni-
nėse ir klynikose specialiai, venerinių
odos ligų, triperj nauja, š-rj minkštą
pagydo laikotarpiu 3—5 savaitių, sifi-
lis ukolai 914 ir tt. Vidujinių, maža-
kraujystės ir kitų ligų.

Priima Villa Zelinoje, gatvė Nr. 14-A,
namas N. 9 nuo 9 val. ryto iki 1 v.
p. p. ir kiekvieną šeštadienį
S. Pauly rua Anhaia, 100
nuo 3 iki 8 val. vak.

Kalba lietuviškai ir kitomis kalbomis.

**Už apmokamus skelbi-
mus Redakcija neatsa-
ko.**

Moteru Gydytojas DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buvęs 51/2 metų asistentu moterų klynikoje Berlyno ir Frankfurt p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2° operacinio Rentgeno institutas Diatermia Ultravio- skyriaus moterų klynikos ir gimdymo namu «Cecilienhaus» Berlyne letiniai spinduliai.

PRĖMIMAS: Rua Barão de Itapitininga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena. Telefonas 4-7337, šaukiamas naktia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t..

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktal, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068. Consultorio 2-1520.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viso kius liūdijimus ir t. t.

Parnauša įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą

Londonier	25. 1. 35.
Olympier	25. 2. 35.

Kainos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampus rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai
Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

SPORTAS

«LITHUANIA» 1. «UNGARIA» 0.

Pereitą sekmadienį sausio 27 d. Mokos «Lithuanijos» futbolo komanda žaidė su vienu iš stipriausių vengrų klubų «Hungaria F. C.». Rungtynės įvyko mūsų aikštėje.

Rungtynės buvo labai įdomios ir įtemptos, nes abi komandos buvo stiprios. Sviedinys daugiausia būdavo vidury aikštės. Tik iš po didelio atakavimo prasiveržus musiekių puolėjams iš Volerto pasuotęs Kavaliauskas su galva įsodina gražų nesulaikomą golą. Rungtynės baigiasi mūsų naudai 1 : 0.

Taipat ir mūsų II-ji komanda, stipriai atakuodama savo priešą, įstengė įmušti viena golą. Nors antrai komandai buvo daugiau šančių rezultatui padidinti. Kaip teko patirti, vengrai mano greitu laiku šaukti lithuaniečius revanšui.

Br.

PING-PONGAS MOKOJE.

Pereitą penktadienį Mokos «Lithuania» turėjo Mokos liet. pradžios mokyklos patalpoje stiprias ping-pongo rungtynes su čekoslavaku klubu «Sloga». Rungtynės praėjo labai įdomiai, nes lithuaniečiai pasirodė žymiai stipresni ir slogiečius sukirtu šiais rezultatais:

I «Lithuania» — 200 «Sloga» 158.
II „ „ — 150 „ 98.
III „ „ — 100 „ 64.

Šių rungtynių pažūrėti prisirinko pilnaiti liet. mokyklos salė lietuvių «torsidų», kurie, žinoma, po rungtynių visi išsikirstė patenkinti su lithuaniečių įlaimėjimu.

Patenkintas.

PING-PONGO RUNGTYNĖS.

Šių metų sausio mėn. 17 d. Bom Retiro lithuaniečiai turėjo savo patalpoje stiprias rungtynes su brazilų klubu C. A. «Republica». Rungtynės praėjo labai įdomiai. Lithuaniečiai supyškino visas tris brazilų komandas šiais rezultatais:

I «Lithuania» — 200 «Republica» 187.
II „ „ — 150 „ 146.
III „ „ — 100 „ 92.

Iš šių davinųjų matome, kad lithuaniečiai visai mažais rezultatais teišlošė nes brazilai buvo gana atsparūs iki pat galo rungtynių.

Bom Retiro «Lithuania» priskaitoma prie stipriųjų ping-pongo komandų, delto brazilai, eidami su lithuaniečiais lošti, visada rimtai pasiruošia, bet lithuaniečius aplošti labai retai kuriems tepasiseka.

Geriausiai praėjusiose rungtynėse pasirodė: J. Vastliauskas, Pr. Varkala ir A. Girėys.

P.

SUSIRINKIMAS.

Sausio mėn. 25 d. įvyko visuotinis Bom Retiro «Lithuanijos» skyriaus narių susirinkimas.

Susirinkimą atidarė pirm. P. Jurgutis. Mokyt. Ed. Pažėra laikė įdomią paskaitą apie sportą senovėje.

Nutarta atgaivinti futbolą, kuris paskutiniu laiku buvo trumpam laikui sulaukytas. Vasario mėn. pabaigoje nuomatoma surengti mieste viešą vakarą su meniška ir sportiška programa. Vasario 24 d. skyriaus plaukikai dalyvauja 9-tam S. Paulo plaukime.

Kadangi šiame susirinkime dalyvavo tik 18 narių, tai nauja valdyba nebūvo renkama. Jos rinkimai atidėti kitam susirinkimui, kuris įvyks vasario mėn. 1 d.

Paieškojimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Jasionį Kazį, kilusį iš Klebonių kaimo, Pažaislio valsč., Kauno aps.
2. Zungailą Vincą — iš Štauliu miesto.
3. Katkų Adolfą, kilusį iš Štauliu
4. Sabaliauską Mykolą kilusį iš Vandžiogalos valsč. Kauno apskr.
5. Bakalereiskį Tevelį, kilusį iš Butrimonių m.
6. Bučinską Joną.
7. Neciporčiką Trofimą.
8. Džidoravičių Joną iš Raguvos.
9. Riškų Antaną, Ringuvėnų dvaro, Kuršėnų valsč.

Visi piliečiai, kurie žino aukščiau išvardintųjų asmenų gyvenamąsias vietas, arba išvardintieji patys perskaitys šį skelbimą, topraneša jų adresus, arba patys atsilanko į Konsulatą.

SKAITYK IR PLATINK „LIETUVI“

Pranešimai

PRAŠOMA GRAŽINTI KNYGAS.

Jau mėnuo laiko, kaip buvo prašoma g.r.b. skaitytojus, pėmusius iš Dr. Jono Basanavičiaus v. lietuvių m-los knygyno skaityti knygas, jas gražinti, tačiau danguma ir iki šiai dienai to nėra atlikę. Pas kitus knygos kuli jau po kelis mėnesius. Toksai nerangumas aiškiai parodo žmonių apslaidimą ir nesąžiningumą, o kartu trukdo kitoms darbą.

Dar kartą prašome iki 1 dien. vasario mėn. knygas gražinti, arba jas perregistruoti. Kas iki minėto laiko to neatliks, viešai paskelbsime pavardę, kaip pasisavinusių visuomenės turtą.

Mokytojas.

Šiuo pranešama Bom Retiro rajono lietuvių žiniai, kad vasario 1 d. prasideda mokslas Vysk. Valančiaus vardo lietuvių prad. mokykloje, rua Bandeirantes, 92. Norintieji leisti savo vaikučius į šią mokyklą, prašomi pasiskubinti užsirašyti vietoje kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p. Vakaraus nuo 7 iki 9 val.

Mokyklos Vedėjas.

VAIKŲ TĖVAMS ŽINOTINA.

Šiuo pranešama V. Anastasio Dr. Jono Basanavičiaus vardu lietuvių mokyklos rajono lietuviams, kad mokslas šioje mokykloje prasidės 1 d. vasario mėn. š. m. Vaikus užrašyti į mokyklą galima nuo 15 d. sausio mėn. visomis dienomis mokyklos būte r. Camacan, 117.

Tėvai, kurie manote leisti vaikučius į šią mokyklą, su užrašymu paskubėkite, nes vietų skaičius labai apribotas reikalauja, kad visi vaikai mokyklą lankyti pradėtų nuo pat mokslo pradžios.

Mokytojas.

Visi Bom Retiro skyriaus plaukikai, kurie dalyvauja S. Paulo 9-tam plaukime, užsirašo pas P. Jurgutį.

Valdyba.

Pranešama, kad š. m. vasario mėn. 2 d. (šeštadienį) 8 val. vak. įvyksta «Dr. Vinco Kudirkos» vardo lietuvių

mokyklos vaikų tėvų susirinkimas. Bus 1935 mokslo metams renkama nauja valdyba, revizijos komisija ir svarstomi kiti svarbūs dalykai. Visų tėvų dalyvavimas būtinas.

T-ty Komitetas.

MOKOS LIETUVIŲ ŽINIAI.

Pranešu Mokos rajono lietuvių tėvų žiniai, kad į «Dr. Vinco Kudirkos» vardo lietuvių mokyklą vaikų užrašymas 1935 mokslo metams, prasidės nuo sausio mėn. 20 d. Tuo reikalu reikalingas kreiptis į šios mokyklos vedėją. Rua

Dias Lême, 53.

Mokslas prasidės vasario mėn. 1

d.

V. V. Nalivaika.

«Dr. Vinco Kudirkos» vardo liet. mokyklos vedėjas.

Šiuo pranešama kad š. m. vasario mėn. 3 d. (sekmadienį) 2 val. «Dr. Vinco Kudirkos» v. liet. mokyklos salėje įvyksta B. L. J. S-gos «Viltis» Mokos skyriaus narių susirinkimas. Būs svarstomi svarbūs dalykai, todėl visų narių dalyvavimas būtinas. Kviečiami ir svečiai.

Valdyba.

JAUNIME, neuzmiršk, kad

Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius vasario mėn. 3, 10, 17, 24, d. Lietuvių Namų salėje rengia linksmus šokių

VAKARUS

GRIEŽ LITHUANIEČIŲ ŽAS-BANDAS.

Vakaro pradžia 7 val., vak., pabaiga 12 val. nakties.

NAUJIENA! NAUJIENA!

Š. m. vasario mėnesį išeina pirmas numeris vienintėlio Pietų Amerikoje lietuvių jaunimo žurnalo «VILTIS».

Žurnalas «VILTIS» bus nepaprastai įdomus, įvairus ir gausiai iliustruotas, skiriamas lietuvių išveičių jaunimui.

Žurnalas «VILTIS» eis kas mėnuo, 16 puslapių didumo, didelio formato, ant gero popieriaus ir su gražiu viršeliu.

Žurnalo «VILTIS» kaina, nepaisant didelių išlaidų, bus vieniems prieinama. Prenumeratos kaina metams tik 8\$000, pusmečiui 5\$000. Į Lietuvą ir kitas Europos šalis metams 15\$000, pusmečiui 8\$000. Į Šiaurinę Ameriką ir Pietų Amerikos valstybes kaina: metams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Atskiro numerio kaina 1\$000.

Kiekvieno lietuvių išveičio pareiga šį žurnalą skaityti ir užsiprenumeruoti. Pasiskubinkite išsirašyti jį jau dabar. Pinigus siusti šiuo adresu:

«VILTIS» Caixa postal 1764 São Paulo.

Kas atsius 1\$000 pašto ženklais, gaus vieną numerį susipažinimui.

GREITAS SUSISIEKIMAS MASSILIA GRAZIUOJU LAIVU

SANTOS — EUROPA PER 10 DIENU

Gražiausiai įrengti apartamentai, kabinos pirmos, antros ir trečios klasės.

Kas penkiolika dienų išeina geriausi laivai: «AURIGNY», «BELLE ISLE», «EUBEE», «FORMOSE», «GROIX», «JAMAIQUE», «KERGELEN» ir «LIPARI».

Gražiausios kabinos — gerai įrengta virtuvė veitui vynas ir visi valgiai.

Praga Ramos de Azevedo 9. S. Paulo
Agencia: Avenida Rio Branco 11/13 Rio
Rua 15 de Novembro, 186. Santos

Caixa Economica Federal de São Paulo.

Jūs indėliai šioje taupymo kasoje bus apsaugoti ir Brazilijos Federacinės valdžios garantuoti.

Duodame paskolas paskolas mažiausiais nuosimėjais ir ilgam laikui.

Rua Wenceslau Braz Nr. 5. São Paulo.